

VUISTREGELS GEBRUIK VAN FOTO'S EN AFBEELDINGEN

Wil je foto's en afbeeldingen van anderen in je lesmateriaal, artikel, scriptie of presentatie gebruiken? Deze vuistregels geven uitleg over de belangrijkste aspecten van het auteursrecht.

GEBRUIK VAN MATERIAAL

Gebruik het liefst foto's en afbeeldingen die je zelf gemaakt hebt en zo min mogelijk producten van anderen. Maak je toch gebruik van andermans foto's en afbeeldingen? Maak dan gebruik van:

- Open access-materiaal met een Creative Commons-licentie. Afhankelijk van de gebruikte CC-licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim. Voor meer informatie over CC-licenties, zie de [Vuistregels voor het vinden van gebruiksvoorwaarden](#).
- Zoekmachines die je helpen om foto's te vinden gebaseerd op een van de Creative Commons licenties. Bijvoorbeeld:
 - [Creative Commons](#)
 - [Flickr](#)
- Rechtenvrije foto's en/of afbeeldingen. Deze kun je bijvoorbeeld vinden op:
[Pixabay](#)
[Pexels](#)
[MMT](#)
[Unsplash](#)
- Het citaatrecht; wanneer je citeert uit auteursrechtelijk beschermd materiaal, hoef je hiervoor geen toestemming aan de auteursrechthebbende(n) te vragen en hoef je geen vergoeding te betalen aan de auteursrechthebbende(n). Voorwaarde is wel dat je aan de bepaalde vereisten voldoet. Het citaat moet:
 - (i) een doel dienen; het citaat moet gebruikt worden ter aankondiging, ter beoordeling, in een wetenschappelijke verhandeling of voor een vergelijkbaar doel;
 - (ii) proportioneel zijn; je mag niet meer citeren dan nodig;
 - (iii) de bron en de naam van de maker moeten vermeld worden;
 - (iv) afkomstig zijn uit een reeds gepubliceerde bron.

Maak daarnaast duidelijk dat het een citaat is door er bijvoorbeeld 'beeldcitaat' bij te schrijven of zet er een kader omheen, zoals je bij tekst citeren gebruikmaakt van aanhalingstekens.

TOESTEMMING VOOR GEBRUIK

- Gebruik geen foto's of afbeeldingen tenzij de toestemming is geregeld via overeenkomsten of licenties bij [Stichting UvO](#) (Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties Voorheen de sectie Readerregelingen van de Stichting PRO), [PictoRight](#) en/of andere beeld- of databanken. Linken naar foto's en afbeeldingen op

het internet is altijd toegestaan, mits deze rechtmatig openbaar zijn gemaakt.

- Gebruik foto's die in opdracht zijn gemaakt en waarop personen staan alleen als je van zowel van de fotograaf als de geportretteerde(n) hiervoor (schriftelijk) toestemming hebt of als je het hebt geregeld via een licentie.
- Gebruik foto's die niet in opdracht zijn gemaakt en waarop personen staan alleen als je hiervoor toestemming van de fotograaf hebt, of wanneer het geregeld is via een licentie en het gebruik niet een redelijk belang van de geportretteerde(n) schaadt. Met dit redelijk belang wordt bedoeld: de schending van privacy of van financiële of commerciële belangen.

HBO EN WO REGELING STICHTING UVO

Het hbo en wo hebben regelingen afgesloten met Stichting UvO. Het gebruik van foto's en afbeeldingen is ook geregeld in deze regelingen. Voor het hbo geldt de [readerregeling \(HBO\)](#) van Stichting UvO. Hierin staat dat alle grafieken, tabellen, foto's en andere afbeeldingen gelijk staan aan 200 woorden. Daarnaast mogen tot maximaal 25 afbeeldingen uit dezelfde bron gebruikt worden voor onderwijsdoeleinden.

De universiteiten hebben de [Easy Access regeling \(WO\)](#) van Stichting UvO. Deze regeling loopt tot en met 2020. Jaarlijks wordt tussentijds door de Stichting UvO bij drie universiteiten onderzocht of de regeling nageleefd wordt. Schending van de afspraken heeft financiële consequenties voor alle universiteiten! In de Easy Access regeling staat dat een juiste bronvermelding voor alle overnames verplicht is en dat het niet geoorloofd is om overnames te stapelen, d.w.z. gedeeltes uit een publicatie te verspreiden over meerdere readers voor eenzelfde cursus.

BRONVERMELDING

Zorg altijd voor een goede bronvermelding. Deze is namelijk altijd verplicht. Op de pagina [Bronnen vermelden](#) vind je een praktische handleiding voor bronvermelding in het hoger onderwijs.

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl 2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl